

Als je verzameling rekenlinialen het aantal van 100 overschrijdt, rijst het probleem: Hoe ga ik ze opbergen, en wel zo, dat ik te allen tijde de gewenste liniaal tevoorschijn kan halen als ik er iets mee wil doen. Opbergen in laden voldoet niet meer, het wordt zo langzamerhand een chaos.

Dit is mij destijds overkomen en ik denk dat het een ieder zo is of zal vergaan. Het is daarom dat ik hier een uiteenzetting wil geven hoe je dit probleem de baas kunt worden. Ik pretendeer niet, dat het het enig mogelijke systeem is, maar bij mij werkt het wel, ik kan binnen enkele tellen elke gewenste liniaal naar voren halen zonder een hoop rommel te maken. Bij een aantal van 1800 stuks is dat ook wel nodig.

Alles op panelen

Het systeem komt in principe op het volgende neer:

- S** elk voorwerp heeft een YS-volgnummer,
- S** alle voorwerpen, m.u.v. horloge- en cilindermodellen, zijn gemonteerd op panelen,
- S** de panelen zijn horizontaal of verticaal opgeborgen in kasten,
- S** van elk paneel is een kleurenfoto gemaakt,
- S** deze foto is zwart/wit gekopieerd; foto en kopie zijn op een A4-vel geplakt,
- S** op de kopie is met rood het YS-nummer bij elk afgebeeld voorwerp bijgeschreven,
- S** op dit A4-vel is een lijst getypt welke YS-nummers van boven naar beneden op het paneel voorkomen, welke naam die hebben en welk codenummer ze volgens het Blauwe Boek hebben,
- S** in het Blauwe Boek is in de kolom 'Own No' bij elk voorwerp dat in mijn collectie aanwezig is het bijbehorende YS-nummer in rood ingevuld,
- S** in een apart album, genaamd 'YS-nummer' heb ik vellen op A4-formaat met doorlopende nummering, 1 tot 1800, 50 nrs./vel; in kolommen is in te vullen: paneelnummer, naam en codenummer; toegevoegd heb ik bovendien kolommen voor kwaliteit en verzamelwaarde.

Op deze manier ontstonden na verloop van tijd steeds meer panelen in het door mij gekozen

formaat van 60 x 60 cm. Ik vulde een nieuw paneel als ik voldoende nieuwe voorwerpen had om een paneel vol te krijgen, allerlei merken door elkaar.

Soms spaarde ik voorwerpen van één merk op, om een nieuw paneel met uitsluitend voorwerpen van dit merk te vullen. Soms ook vulde ik panelen met een speciaal vakgebied, zoals artillerie, luchtvaart, enz.

Nieuw systeem

Mijn verzameling begon erg grote afmetingen aan te nemen; ik had 116 panelen op de hiervoor aangegeven manier vol. Ik besloot over te gaan op een nieuw systeem, en de voorwerpen meer merkgericht of vakgericht op panelen onder te brengen. Om tot een leuke layout te komen, speciaal gericht op presentatie naar buiten, besloot ik als formaat 60 x 120 cm te kiezen, verticaal. Dit leidde er toe dat ik tot een nieuwe paneelcode overstapte. Elk nieuw gekozen onderwerp, fabriek of vakgebied, kreeg een volgnummer, waarbij elk volgnummer uit een willekeurig aantal panelen kon bestaan, genummerd A, B, C, enz.

Op dit moment zijn 19 onderwerpen klaar, in totaal omvattend 56 panelen. Er zullen er nog vele volgen, want ik wil proberen het hele oorspronkelijke systeem in het nieuwe onder te brengen. Het nieuwe systeem heeft ook weer dezelfde administratieve verwerking van foto, A4-vel, enz. als bij het 60 x 60 cm-systeem. In mijn album 'YS-nummer' heb ik een kolom toegevoegd waarin het nummer van de 60 x 120 cm-paneel bijgeschreven kan worden. Er is ook ruimte gereserveerd om eventuele tweede of derde exemplaren in te vullen, exemplaren die in meer dan één thema zijn ondergebracht.

Het opbergen

Het opbergen van de panelen kan problemen opleveren. Ik heb die als volgt opgelost. Voorkeur verdient het opbergen in horizontale toestand. De linialen zijn met hoedenelastiek aan de panelen bevestigd, en in horizontale stand is dit elastiek het minst aan spanning onderhevig, dus veroudering treedt hoegenaamd niet op. Een standaard legkast 60 x 60 cm leent zich hier

goed voor. De inwendige maat is dan ca. 56 x 56 cm, dus de 58 cm linialen kunnen hier niet op worden bevestigd. Paneeldikte van 6 mm voldoet redelijk, 9 mm buigt minder door, maar is duurder. Latjes aan de kastzijde op 4,5 cm afstand geeft voldoende onderlinge paneelafstand in de kast.

Voor de 60 x 120 cm panelen heb ik zelf een kast getimmerd van latten, die ik in een grote partij als speciale verkoop heb gekocht. Spaart veel geld uit! Voor twee kasten naast elkaar, paneelondersteuning aan zijkanten en aan achterkant, met een opbergruimte voor 40 panelen per kast, koste me dat aan hout *f* 110, dus ca. *f* 1,50 per paneel. Het paneelhout, 9 mm, een soort spaanplaat, kost omgerekend, gezaagd en wel *f* 8,25 per plaat. Het elastiek koop ik bij V&D, 5 m dunkoord elastiek 'Elasta' op een kaartje voor *f* 2,95, genoeg voor één paneel. Nog wat bijts of acrylverf voor de panelen, en het geheel blijft onder de *f* 15 per paneel. Reken er nog iets bij voor kast en ophangconstructie voor een show (latten, schroefogen, S-haken, nylon stroppen) en je komt op *f* 20 per paneel, dat is zo'n *f* 1 à *f* 1,50 per voorwerp op het paneel bevestigd.

Als de panelen zwaar belast zijn door linialen en schijven zullen ze over een lengte van 120 cm

aan de voorkant gaan doorbuigen. Daarvoor zou je extra ondersteuning moeten maken. Een permanente ondersteuning aan de voorkant is niet mogelijk, vanwege het onder de panelen uitsteken van het geknoopte elastiek en soms van knoppen van schijven, zoals bij Trögerschijven. Ik ben op zoek naar losse demontabele ondersteuning. Het beste wat ik heb gevonden, met een voldoende groot weerstandsmoment tegen doorbuigen, is de muurstrip die gebruikt wordt bij het monteren van losse boekenplanken op muren, beugels waarin metalen consoles kunnen worden geklemd. Die muurstrippen hebben een grote weerstand tegen doorbuigen. Kosten ca. *f* 5 per strip van 125 cm. Ze zijn niet voor alle panelen nodig, zeg één op de vier. Kostprijs dus *f* 1,25 gemiddeld per paneel.

Teksten

Nog als laatste opmerking iets over teksten. Ik heb alle voorwerpen voorzien van een heel korte tekst, speciaal ten behoeve van verzamelaars. Verder heb ik in drie talen een algemene tekst over het thema opgesteld en op het paneel geplakt. De serieus geïnteresseerde kijker kan dan snel enige informatie tot zich nemen over wat hij geëxposeerd ziet. Het werkt, het trekt aandacht en men komt tot een gesprek. En dat laatste is belangrijk.